

EVALUATIE BLINK
Bevindingen en advies

- eindrapport -

drs. S. Slotboom
drs. H.A. Schreuders
drs. J.J. van der Wel
drs. R.C. van Waveren

Amsterdam, juli 2009
RegioPlan publicatienr. 1875

RegioPlan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: +31 (0)20 - 5315315
Fax : +31 (0)20 - 6265199

Onderzoek uitgevoerd door RegioPlan
Beleidsonderzoek in opdracht van de
gemeente Tilburg.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Organisatie en werking Blink	3
2.1	Beoogde organisatie en werking Blink.....	3
2.2	Feitelijke organisatie en werking Blink.....	4
3	Dienstverlening Blink	9
3.1	Dienstverlening UWV WERKbedrijf	9
3.2	Dienstverlening Trajectbureau ROC	9
3.3	Dienstverlening Alexander Calder	10
4	Klantstromen en kenmerken	13
4.1	Bereik	13
4.2	Instream	13
4.3	Doorstroom	15
4.4	Verblijfsduur	18
4.5	Klantgroepen.....	18
4.6	Uitstroom.....	19
5	Doelen, doelrealisatie en effectiviteit	21
5.1	Doelen en normstelling	21
5.2	Doelbereiking en effectiviteit	21
5.3	Doelbereiking en dienstverlening.....	22
5.4	Schakels in de keten.....	23
6	Voorlopig conclusies	25
6.1	De doelstellingen van Blink.....	25
6.2	Organisatie en coördinatie van het project	25
6.3	De doelgroep van Blink.....	26
6.4	Administratie en informatievoorziening.....	27
6.5	Uitvoering.....	27
6.6	Ketenaanpak.....	29
7	Advies	31
7.1	Vooraf.....	31
7.2	Advies	31
Bijlagen	37
Bijlage 1	Eerste resultaten dossieronderzoek	39
Bijlage 2	Doelstellingen andere jongerenloketten	43
Bijlage 3	Verborgen jeugdwerkloosheid	45

1 INLEIDING

- Doel** Gemeente Tilburg heeft RegioPlan belast met de uitvoering van de evaluatie van het Jongerenloket Blink. In de opzet van de evaluatie is voorzien in een nota van bevindingen, waarin de belangrijkste feitelijke bevindingen beschreven worden. Aan de orde zijn de organisatie en werking van Blink, de dienstverlening, de klantgegevens en de doelrealisatie. Ook is er aandacht voor eerste, ruwe beoordelende noties, die wij op deze plaats vooralsnog baseren op de in de gesprekken gemelde knelpunten (plus eventuele oplossingsrichtingen) en onze voorlopige conclusies. Deze nota is een functionele tussenstap in het onderzoeksproces, gericht op aanvulling van onvolledigheden en/of correctie van feitelijke onjuistheden. Daartoe leggen we bij dezen de nota terug bij de belangrijkste informanten. Zodoende ontstaat een gedegen basis voor het vervolgens te leveren advies.
- Bronnen** Dit verslag is gebaseerd op een aantal bronnen. Ten eerste op de informatie die wij hebben verkregen uit interviews met alle vijf leden van het MT Blink, met uitvoerders van Blink in frontoffice (vanuit UWV WERKbedrijf, ROC Tilburg¹, Alexander Calder) en in backoffice Alexander Calder.² In tweede plaats zijn kwantitatieve gegevens verzameld over de klantstromen. Daarvoor is primair gebruikgemaakt van aggregaerde informatie (tabellen op basis van queries) die door de betrokken instellingen beschikbaar is gesteld.³ Verder hebben we gebruikgemaakt van de verzamelde (beleids)documenten. In een bijlage zijn de eerste resultaten van het dossieronderzoek opgenomen.
- Op 14 mei 2009 is de nota van bevindingen besproken in aanwezigheid van de opdrachtgever (gemeente Tilburg), de uitvoerende organisaties (UWV Werkbedrijf, ROC Tilburg en Alexander Calder) en de onderzoekers. De bespreking leidde tot verduidelijkingen in de nota en is bovendien behulpzaam geweest bij het formuleren van het advies. Op 30 juni is het conceptadvies besproken met de opdrachtgever, waarna het definitieve advies is opgesteld.
- Opbouw** In de opbouw van deze nota volgen we de eerder beschreven onderdelen, die op hun beurt direct aansluiten op de onderzoeksvragen die aan het project ten grondslag liggen (vergelijk onderzoeksvoorstel pagina's 4-5).

¹ Voorheen ROC Midden-Brabant (tot augustus 2008).

² Twee FO-consulenten UWV WERKbedrijf, één FO consulent Trajectbureau ROC, één FO consulent Alexander Calder.

³ Jongerenloket Blink 2008, opgesteld door Chris Vervloet; Evaluatie eerste jaar Blink, opgesteld door Mathieu van den Tillaart, diverse kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder (Heidy van den Dungen).

2 ORGANISATIE EN WERKING BLINK

In dit hoofdstuk beschrijven we de feitelijke organisatie en werking van Blink. Als startpunt hiervoor gebruiken we het model dat de beoogde organisatie en werking van Blink weergeeft.

2.1 Beoogde organisatie en werking Blink

Doel	<p>Voortbouwend op de ervaringen die zijn opgedaan met het Regiepunt Jongeren is Blink in september 2007 van start gegaan. Centraal doel is het bestrijden van jeugdwerkloosheid en het aanpakken van voortijdig schoolverlaten door middel van een sluitende aanpak, werkend vanuit één loket en één gezamenlijke visie. Voor alle jongeren die bij Blink terechtkomen geldt dat het behalen van een startkwalificatie voorop staat. Pas wanneer dit echt niet haalbaar is, geldt de insteek: zo snel mogelijk aan het werk.¹ Een deel van de jongeren heeft intensieve hulp of zorg nodig alvorens richting onderwijs of werk begeleid te worden.</p>
Actoren	<p>De samenwerking is in overeenkomsten vastgelegd. Als samenwerkingspartners gelden het CWI (nu: UWV WERKbedrijf), de gemeente Tilburg (wethouder Sociale Zaken tekent, mede namens acht regiogemeenten) en ROC Midden-Brabant (nu: ROC Tilburg). Re-integratiebedrijf Alexander Calder (AC) verzorgt als externe partij het uitvoerende deel namens de afdeling Sociale Zaken van de gemeente. Er is geen expliciete rol voor de RMC-coördinator.</p> <p>In de overeenkomst wordt vastgelegd (pagina 2) dat de partners zich committeren aan het gezamenlijke doel, "...wat kan betekenen dat zij van tijd tot tijd buiten hun eigen doelstellingen werken".</p>
Aansturing	<p>In de samenwerkingsovereenkomsten wordt de operationele aansturing van het FO in handen gelegd van de teamcoördinator (in dienst van UWV WERKbedrijf). Deze dient structureel overleg te hebben met de leidinggevenden van de participerende organisaties (ROC Tilburg, Alexander Calder).</p> <p>Verder is bepaald dat de directies van de betrokken organisaties zitting nemen in een stuurgroep, met als hoofdtak het bewaken van de koers. Teamcoördinator en gemeente bepalen de agenda van dit overleg.</p>
Organisatie	<p>De beoogde <i>organisatie</i> van Blink bestaat uit een frontoffice (FO) en een backoffice (BO). In het FO werken een jongerenwerker van het UWV WERKbedrijf, een trajectbegeleider van het Trajectbureau van het ROC en een consulent van Alexander Calder samen, zij verrichten de intake en doen</p>

¹ Zie Projectplan Jongerenloket Tilburg.

de verwijzing. Verwijzingsrichtingen zijn het onderwijs, leerwerktraject, werk of hulpverlening/zorg. Intensieve begeleiding wordt de klanten geboden via het backoffice, dat wordt beheerd door Alexander Calder.

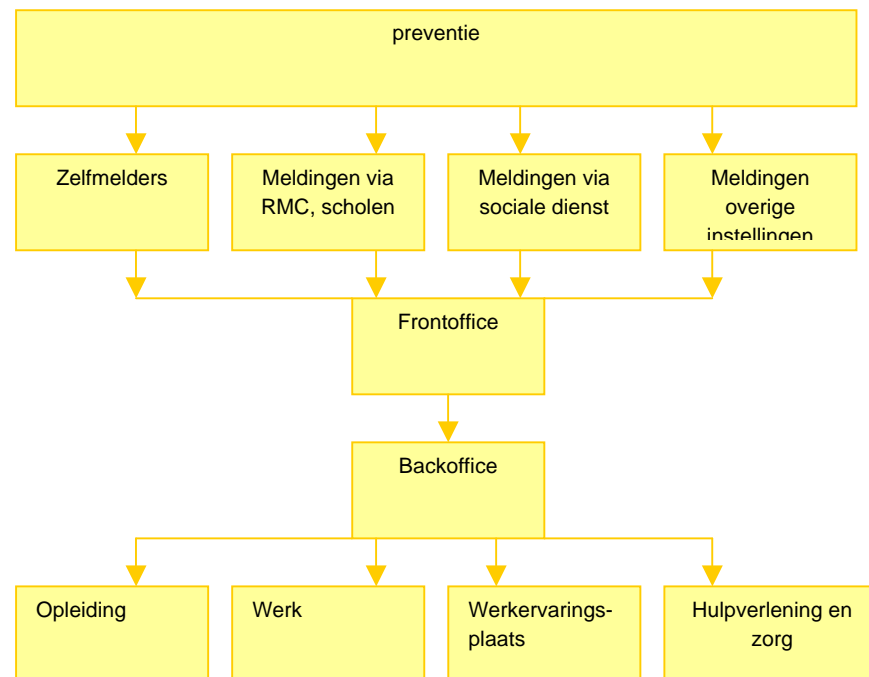
Werking

In de ketenbenadering staat het functioneren van Blink niet op zichzelf, maar wordt deze geplaatst in een keten van organisaties waarin het klanten aangeleverd krijgt en klanten aflevert. De hoogte van de instroom wordt mede bepaald door de kwaliteit van de preventie. De uitstroom, en daarmee het

succes van Blink, is afhankelijk van factoren als beschikbaarheid van opleidings-, werkervarings- en werkplaatsen.

In figuur 2.1 wordt de beoogde werking en opzet van Blink schematisch weergegeven.

Figuur 2.1 Beoogde organisatie en werking Blink

Figuur: Regioplan.

2.2 Feitelijke organisatie en werking Blink

Aan de hand van de beoogde opzet van Blink beschrijven we wat in de praktijk gebeurt.

2.2.1 Management en coördinatie

Het management (MT) van Blink bestaat uit vijf personen: beleidsmedewerker Onderwijs en Jeugd gemeente Tilburg, beleidsmaker Sociale Zaken gemeente

Tilburg, teamcoördinator FO (van het UWV WERKbedrijf), vestigingsmanager AC en coördinator Trajectbureau ROC.

De operationele leiding van FO is in handen van de teamcoördinator.

2.2.2 Instroom frontoffice

- Medewerkers** Zowel vanuit het UWV WERKbedrijf als vanuit het ROC en AC zijn dagelijks medewerkers beschikbaar voor het frontoffice. In de praktijk is dagelijks een medewerker vanuit het Trajectbureau aanwezig en een medewerker vanuit AC. Vanuit het UWV WERKbedrijf zijn dagelijks meestal twee mensen werkzaam in het frontoffice.
- Binnenkomst** Een grote groep jongeren wordt gemeld door het RMC, een andere grote groep wordt gemeld via het project 'Verborgene Jeugdwerkloosheid' van Alexander Calder.² Ten slotte melden veel jongeren 'zichzelf' aan, zij worden vaak binnen hun sociaal netwerk getipt over Blink. Bedacht moet worden dat RMC-jongeren en werklozen geen kwalificaties zijn die elkaar uitsluiten: Werkloze jongeren hebben, evenals de jongeren die via het RMC zijn aangemeld, vaak ook geen startkwalificatie. Behalve RMC-meldingen wordt de manier van binnenkomst niet vastgelegd.
- Intake** Bij het eerste contact met Blink vindt een korte intake plaats met een administratief medewerker. Enkele algemene gegevens worden in Sonar (klantvolgsysteem UWV WERKbedrijf) geregistreerd. Vervolgens wordt een afspraak gemaakt voor een dienstverleningsgesprek met een FO-consulent. In de praktijk blijkt dat vaak al een selectie heeft plaatsgevonden en een afspraak wordt gemaakt met de desbetreffende consulent. Een reden voor deze aanpak is de deskundigheid van de consulent in combinatie met de werkdruk.
- Leerplichtigen** Sinds december 2008 worden leerplichtige jongeren die zich tot Blink wenden³ direct verwezen naar het secretariaat van de leerplichtambtenaren, ze worden niet meer ingeschreven bij Blink. De leerplichtambtenaar zet zich vervolgens in om de jongere terug te leiden naar het onderwijs. Mocht dat niet lukken, bijvoorbeeld doordat de jongere op dat moment niet kan instromen in een opleiding, dan volgt een inschrijving bij Blink. Het betreft alleen noodgevallen. De leerplichtambtenaar ziet dat als een tijdelijke oplossing, het idee is dat de jongere beter tijdelijk kan werken en vervolgens instromen in het onderwijs. De indruk is echter dat Blink de jongere veelal structureel naar werk begeleidt en de jongere vervolgens loslaat, terwijl er eigenlijk op het moment dat ze wel kunnen instromen in het onderwijs daarover contact moet worden gezocht met de jongere. De instroom in het onderwijs loopt zo gevaar.

² Het bestand met RMC-meldingen wordt door Alexander Calder gescreend. Werkloze jongeren komen deels via het project 'Verborgene Jeugdwerkloosheid' binnen, dat door Alexander Calder wordt uitgevoerd.

³ Het gaat om een kleine groep jongeren, tot december 2008, dus vóórdat de huidige praktijk van kracht werd, ging het om in totaal 22 jongeren.

Verwijzing	Het dienstverleningsgesprek wordt gevoerd door één van de FO-consulenten (medewerker AC, UWV WERKbedrijf of ROC). Het doel van het gesprek is het bepalen van het profiel: Werk, Onderwijs of Intensieve Begeleiding (IB). In de praktijk is het profiel al min of meer bepaald door de jongere aan de desbetreffende persoon toe te wijzen. FO-consulenten vinden deze werkwijze het meest efficiënt, omdat niet elke medewerker over dezelfde kennis en vaardigheden beschikt. Tijdens het dienstverleningsgesprek wordt besproken: inkomenssituatie, thuissituatie, schulden, verslaving, zorgtaken, opleidingsniveau, werkervaring, lichamelijke en psychische klachten en ambitie.
Profielen	Bij recht op een WWB- of WW-uitkering krijgt de jongere Profiel Werk, waarna verwijzing plaatsvindt naar het UWV. Voor jongeren die naast werken ook gemotiveerd zijn om een startkwalificatie te behalen, is de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) de meest aangewezen route. Ook dan volgt meestal een verwijzing richting het UWV. Jongeren zonder startkwalificatie die terug willen naar school krijgen Profiel Onderwijs en worden verwezen naar onderwijs/het Trajectbureau van het ROC. Wanneer duidelijk is dat de jongere intensieve begeleiding nodig heeft, alvorens de weg naar werk of onderwijs te bepalen, krijgt de jongere Profiel IB en wordt verwezen naar het backoffice (Alexander Calder). ⁴

Vanwege efficiëntie wordt het dienstverleningsgesprek vaak gecombineerd met het vervolgggesprek (werk- of onderwijsgesprek). In de praktijk is dat dus meestal een werkgesprek.

2.2.3 Overdracht, communicatie en terugkoppeling

Profiel Werk	De overdracht van FO naar UWV verloopt soepel. Doordat dienstverleningsgesprekken regelmatig versmelten met werkgesprekken worden tijdens het dienstverleningsgesprek in het FO al de eerste contacten gelegd met betrokken medewerkers van het UWV WERKbedrijf.
Profiel Onderwijs	Op het moment dat een leerling het onderwijs heeft verlaten en via het trajectbureau van het ROC bij het FO van Blink instroomt, geeft het ROC een advies mee. Er vindt geen terugkoppeling plaats vanuit het FO naar het ROC. Behalve wanneer de jongere weer terugkeert naar het onderwijs, weet het ROC niet waar de jongere terecht is gekomen. Wanneer het om een RMC-melding gaat, geeft AC een terugkoppeling richting ROC.
Profiel IB	De overdracht van FO naar BO Alexander Calder gaat via een standaard Word-document, dat ongeveer dezelfde informatie bevat als wat tijdens het dienstverleningsgesprek is besproken. Van alle jongeren die bij AC binnenkomen, komt 95 procent direct van het FO. Er vindt weinig terugkoppeling plaats richting FO over de voortgang van het traject.

⁴ Overigens wordt de term backoffice niet alleen gebruikt voor Intensieve Begeleiding bij AC, maar ook voor de dienstverlening die geboden wordt wanneer jongeren direct naar werk of onderwijs kunnen (BO UWV, BO ROC).

UWV, ROC
en AC

De samenwerking tussen het UWV WERKbedrijf en het ROC verloopt niet altijd vlot. Medewerkers constateren dat beide partijen meer van elkaars kennis kunnen profiteren dan zij op dit moment doen.

De communicatie tussen het trajectbureau van het ROC en AC is goed. Doordat beide partijen aan de 'zorgkant' van jongeren zitten, begrijpen zij elkaar vaak goed. Aan de andere kant verloopt de overdracht van AC naar het trajectbureau niet altijd vlekkeloos. AC heeft bij het ROC een AKA-klas (niveau 1) ingekocht, waardoor zij jongeren rechtstreeks kunnen plaatsen in het onderwijs, zonder tussenkomst van het trajectbureau, wat het trajectbureau een onwenselijke situatie vindt.

2.2.4 Communicatie met andere betrokken partijen

Sociale Zaken van de gemeente Tilburg ↔ Alexander Calder

Wanneer een jongere met een WWB-uitkering wordt aangemeld bij AC, gaat rapportage over de voortgang van het traject richting de aangewezen klantmanager. Er is regelmatig telefonisch contact. Ook vinden, bij problemen, gesprekken plaats tussen klantmanager, consulent en de jongere zelf (driegesprekken). Hoewel klantmanagers de jongere zo snel mogelijk uit de uitkering willen, blijkt in de praktijk begrip te zijn voor het feit dat dit niet altijd de kortste weg naar werk is.

Klantmanagers van Sociale Zaken (gemeente Tilburg) menen dat Alexander Calder in gebreke blijft bij de verantwoording (er wordt pas gerapporteerd als er om gevraagd wordt, de rapportages bevatten niet alle benodigde informatie) en bij de dienstverlening (het afgesproken aanbod wordt niet waargemaakt). Dat laatste bestrijdt Alexander Calder, zij beroepen zich op herziene afspraken met de gemeente. Bovendien menen ze de contractueel afgesproken rapportages op tijd te leveren.

2.2.5 Feitelijke versus beoogde werking en opzet van Blink

Op basis van het bovenstaande constateren we dat de feitelijke organisatie van Blink op enkele punten afwijkt van het beoogde model. Zonder hier een oordeel aan te verbinden, geven we een opsomming van deze punten:

- De stuurgroep is niet meer actief en in het MT heeft de gemeente een plaats gevonden. Het lijkt erop dat deze twee gremia versmolten zijn tot één;
- In de samenwerkingsovereenkomsten is geen expliciete rol belegd voor de RMC-coördinator. In de praktijk speelt deze wel een rol, hij participeert in het MT;
- Op de werkvloer van het FO zijn de medewerkers van UWV WERKbedrijf getalsmatig in de meerderheid;
- Tijdens het intakegesprek bij het Frontoffice wordt regelmatig grotendeels bepaald of een jongere richting werk of onderwijs begeleid zal worden. Volgens het beoogde model zou de eerste selectie pas tijdens het dienstverleningsgesprek plaatsvinden.
- Het dienstverleningsgesprek wordt vaak gecombineerd met het

vervolggesprek (werk- of onderwijsgesprek).

- In de praktijk worden wel jongeren naar het onderwijs teruggeleid, maar wordt niet gestuurd op het verwerven van de startkwalificatie. Er wordt ook niet over gerapporteerd.
- In de praktijk wordt het Profiel Leerwerk (bijvoorbeeld BBL) niet onderscheiden van de Profielen Werk of Onderwijs.

3 DIENSTVERLENING BLINK

In dit hoofdstuk geven we aan welke vormen van dienstverlening door Blink worden aangeboden. We richten ons op de dienstverlening nadat het profiel van de jongere is bepaald: Werk, Onderwijs of Intensieve Begeleiding.

3.1 Dienstverlening UWV WERKbedrijf

Nadat een jongere Profiel Werk heeft gekregen, wordt eerst een werkgesprek gevoerd. Vervolgens krijgt de jongere enkele weken de tijd om een baan te zoeken. Tijdens deze zoekperiode krijgt de jongere een werkcoach, die helpt bij het vinden van geschikte trainingen en vacatures. Zonodig wordt een competentietest aangeboden. De werkcoach legt ook contact met bedrijven voor banen en stages.

Als het niet is gelukt om binnen die tijd werk te vinden, wordt de jongere overgedragen naar de klantmanager SZ. De jongere blijft wel in de caseload van het FO, maar krijgt geen intensieve ondersteuning. Feitelijk gezien heeft de jongere ook weinig hulp nodig, aangezien hij of zij niet is doorverwezen naar Intensieve Begeleiding. Externe factoren, zoals de huidige ongunstige arbeidsmarkt, spelen hier een rol.

3.2 Dienstverlening Trajectbureau ROC

Het Trajectbureau van het ROC heeft twee taken: preventie (voorkoming van schooluitval) en curatie. De tweede taak valt onder de dienstverlening van Blink.

Wanneer een jongere Profiel Onderwijs heeft gekregen, wordt een onderwijs-gesprek gevoerd met een consultant van het ROC. Dit gesprek vindt plaats in het FO. Gelijkzeitig wordt de jongere ingeschreven bij het Trajectbureau. Binnen het trajectbureau vindt de begeleiding en controle plaats en alles rondom inschrijving in het onderwijs. Het streven is om de jongere terug te laten keren naar de oude school, maar als dit niet mogelijk is, wordt een inschrijving op een andere school geregeld, binnen of buiten Tilburg. Wanneer een jongere de BBL ingaat, moet een leerwerkplek geregeld worden.

3.3 Dienstverlening Alexander Calder

3.3.1 Standaardtraject

Profiel IB De richtlijn is dat de jongere, wanneer er wordt getwijfeld over het te volgen traject, het profiel Intensieve begeleiding krijgt. Volgens het contract tussen AC en de gemeente krijgt elke jongere met Profiel Intensieve Begeleiding een standaardtraject van acht maanden. In de praktijk wordt gedurende deze acht maanden een dag per week groepstraining gegeven en 2,5 dag per week besteed aan activiteiten zoals solliciteren, werkstage of weerbaarheidstraining. In elk geval moet de jongere 28 uur per week bezig worden gehouden.

AC heeft aangegeven dat het standaardtraject voor een deel van de jongeren niet passend is. Ten eerste is voor deze jongeren een langere periode nodig dan acht maanden. Bovendien hebben zij individuele begeleiding nodig. Om maatwerk te bieden maakt de consultant van AC daarom na het intakegesprek een keuze:

- Jongeren zonder psychologische problemen, die een schouderklopje nodig hebben, worden naar de standaard groepstraining verwezen.
- Jongeren waarbij zwaardere (meestal psychiatrische) problematiek vaak in combinatie met schulden, zwangerschap en/of drugsgebruik aan de orde is, krijgen een individueel traject.

Het is ons niet bekend wat de verhouding tussen deze twee vormen van dienstverlening is.

3.3.2 Passende dienstverlening

Problematiek De problematiek van jongeren die bij AC binnenkomen, is volgens AC vaak zwaarder dan voorzien was bij de start van Blink. Vaak is sprake van meervoudige problematiek, zoals schulden, hulpverlening en huisvestingsproblemen. AC stelt zelf geen beperkingen aan de doelgroep, maar constateert dat zij niet altijd elke jongere een passend traject kunnen aanbieden. Bovendien is het lastig de dienstverlening op de doelgroep af te stemmen, omdat Blink het aanbod van leerbanen BBL niet goed in beeld heeft.

Lifecoach Voor veel jongeren is een traject van acht maanden te kort. De start van Lifecoach (met ingang van mei 2009) kan hier uitkomst bieden. Lifecoach is een voortraject, waarbij de jongere zeer intensief begeleid wordt door een persoonlijke coach. Het traject heeft een doorlooptijd van zes maanden (gemiddeld 90 uur begeleiding per klant). Na dit traject kan dan met het achtt maanden traject richting werk of school gestart worden. De verwachting is dat jongeren na het Lifecoachtraject eerder in een groepstraject te plaatsen zijn.

3.3.3 Geen uitstroom na acht maanden

Wanneer na *acht* maanden geen resultaat is bereikt, maar er wel zicht op is dat dit binnen een paar maanden gebeurt, vervolgt AC het traject op eigen kosten. Wanneer er geen zicht is op uitstroom, gebeurt het wel dat jongeren met een WWB-uitkering, in overleg met de klantmanager SZ, opnieuw worden aangemeld. In dat geval starten de acht maanden opnieuw.

3.3.4 Nazorg

Nazorg bestaat uit jobcoaching op school of werk, tot zes maanden na uitstroom. In een BBL-constructie wordt ook op de werkvloer begeleid als dit nodig is. Het hangt erg van de jongere af hoe intensief de nazorg is. Na zes maanden is er een afsluitende rapportage. Als de jongere binnen zes maanden weer zonder werk of opleiding zit, dan neemt AC de jongere weer op in een traject.

4 KLANTSTROMEN EN KENMERKEN

In dit hoofdstuk presenteren we, voor zover beschikbaar, cijfers die betrekking hebben op bereik, instroom, doorstroom, verblijfsduur, klantgroepen en uitstroom van Blink.

4.1 Bereik

Met het jongerenloket Blink wil de gemeente Tilburg voorkomen dat voortijdig schoolverlaters en werkloze jongeren uit beeld verdwijnen. Om de vraag te kunnen beantwoorden in hoeverre jongeren die tot de doelgroep van Blink behoren daadwerkelijk bereikt worden, moeten we het bereik van Blink relateren aan de totale omvang van de groep voortijdig schoolverlaters en werkloze jongeren in de regio Tilburg.

De gegevens van Mathieu van den Tillaart (Evaluatie eerste jaar Blink, december 2008) tonen dat Tilburg een hoge instroom kent bij het jongerenloket, vergeleken met soortgelijke gemeenten. Dit wijst op een relatief groot bereik. Daarnaast kan worden vastgesteld (zie tabel 4.9) dat een substantieel deel van de klantgroep van Blink uitvalt, deels al vrij snel na het eerste contactmoment. Dat wijst erop dat een aanzienlijk deel van de klantgroep toch buiten het feitelijke bereik van de dienstverlening van Blink blijft.

4.2 Instroom

4.2.1 Instroom jongeren Blink

In 2008 zijn er 2531 jongeren bij het frontoffice van Blink binnengekomen. Dit is een derde hoger dan in heel 2007.¹

Tabel 4.1 Instroom van jongeren naar Blink

Jaar	Kwartaal	Instroom totaal
2007	1 t/m 3	1223
2007	4	491
2007	Totaal	1714
2008	1 t/m 3	1783
2008	4	748
2008	Totaal	2531

Bron: Evaluatie eerste jaar Jongerenloket Blink' en 'Jongerenloket Blink 2008', bewerkt door Regioplan

¹ Dit zijn cijfers van Regiepunt Jongeren en Blink.

4.2.2 Instroomkanalen Blink

Grofweg zijn er drie manieren waarop de jongeren bij Blink terechtkomen. Een grote groep jongeren wordt gemeld door het RMC (922), een andere grote groep wordt gemeld via het project van Alexander Calder 'Verborgene Jeugdwerkloosheid'. Ten slotte melden veel jongeren 'zichzelf' aan, zij worden binnen hun sociaal netwerk gewezen op Blink.

Tabel 4.2 Instroom kanalen jongeren naar Blink²

Jaar	Kwartaal	RMC-meldingen	Project Verborgene Jeugdwerkloosheid ³	Eigen initiatief ⁴	Gemeente Tilburg / Team Nieuwe Klanten ⁵
2008	1	-	-	-	-
2008	2	-	-	19	62
2008	3	-	-	11	26
2008	4	-	-	18	35
2008	1 t/m 4	922	-	-	-

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008' en kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door RegioPlan

In tabel 4.2 ontbreken enkele gegevens. Dit komt doordat de instroomkanalen niet worden geregistreerd door het frontoffice, alleen de RMC-meldingen worden bijgehouden. Van de 2531 jongeren die in 2008 ingestroomd zijn bij Blink, weten we van 1438 jongeren niet via welk instroomkanaal zij bij het jongerenloket terecht zijn gekomen.

4.2.3 Instroom naar klantgroep

In figuur 4.1 wordt de totale instroom van jongeren bij Blink per klantgroep in beeld gebracht. Een meerderheid van de jongeren die zich aanmelden, wil een WWB-uitkering aanvragen (1504).

² Wanneer er een (-) in de tabel staat, zijn hier (nog) geen specifieke cijfers over bekend.

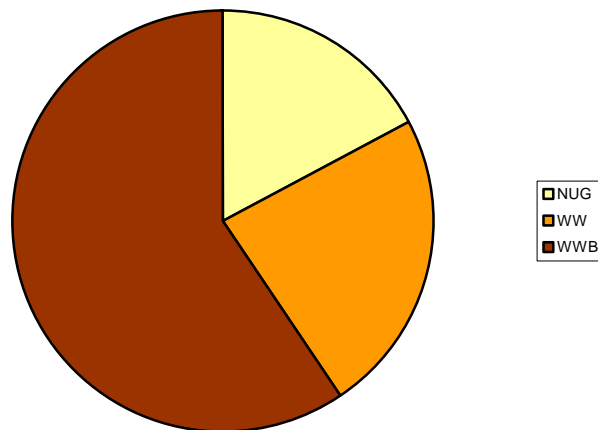
³ Over het aantal jongeren dat instroomt via het project 'Verborgene Jeugdwerkloosheid' zijn cijfers verkregen van Alexander Calder. Deze sluiten niet goed aan bij de data uit de andere bronnen en worden daarom gerapporteerd in bijlage 3.

⁴ Dit zijn cijfers van jongeren die binnenkomen bij BO Alexander Calder.

⁵ Dit zijn cijfers van jongeren die binnenkomen bij BO Alexander Calder.

Figuur 4.1 Totale instroom Blink 2008 per klantgroep

Klantgroep naar uitkeringscategorie

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008', bewerkt door Regioplan

4.3 Doorstroom

Binnen Blink worden jongeren doorverwezen naar een passend traject. Ze worden ingedeeld in een Profiel Onderwijs, Werk of Intensieve Begeleiding. De doorstroom naar deze profielen zullen in de drie onderstaande tabellen besproken worden.

4.3.1 Profiel Onderwijs

Tabel 4.3 geeft inzicht in de doorstroom naar Profiel Onderwijs. In 2008 zijn in totaal 422 jongeren teruggeleid naar onderwijs. Dit is meer dan in het eerste jaar Blink (vierde kwartaal 2007 + eerste drie kwartalen van 2008).

Tabel 4.3 Jongeren door Blink teruggeleid naar onderwijs

Jaar	Kwartaal	Door FO	Door BO	Totaal
2007/2008	4 + 1 t/m 3 (BOL)	231	53	284
2007/2008	4 + 1 t/m 3 (BBL)	97	10	107
2007/2008	4 + 1 t/m 3 (BOL en BBL)	328	63	391
2008	1 t/m 4	381	105	486

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008', 'Evaluatie eerste jaar Jongerenloket Blink' en kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door Regioplan

4.3.2 Profiel Werk

Tabel 4.4 geeft inzicht in de doorstroom naar het Profiel Werk. In heel 2008 zijn in totaal 1447 jongeren naar werk teruggeleid door Blink. In het vierde kwartaal van 2008 zijn er bij het Frontoffice meer jongeren uitgestroomd naar werk, dan in het vierde kwartaal van 2007. De grootste groep jongeren die naar werk is 'teruggeleid', heeft zelf werk gevonden.

Tabel 4.4 Jongeren door Blink teruggeleid naar werk

Jaar	Kwartaal	Via FO zelf werk gevonden	Via FO op werk geplaatst	Via BO begeleid naar werk	Totaal
2007	4	126	35		
2008	1 t/m 3	485	347	225	1057
2008	4	291	67	32	390
2008	1 t/m 4	776	414	257	1447

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008', 'Evaluatie 1e jaar jongerenloket Blink' en kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door Regioplan

4.3.3 Profiel Intensieve Begeleiding

Ten slotte kan er een Profiel Intensieve Begeleiding (IB) aan jongeren worden toegekend. Tabel 4.5 geeft inzicht in het aantal jongeren dat bij het Frontoffice het Profiel IB heeft toegewezen gekregen en is overgedragen naar het Backoffice Alexander Calder.

Tabel 4.5 Jongeren door het frontoffice overgedragen naar het backoffice Alexander Calder met profiel IB

Jaar	Kwartaal	Overdracht profiel IB
2007	4	167
2008	1	92
2008	2	124
2008	3	77
2008	4	124
2008	Totaal	417

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008' en 'Evaluatie 1e jaar jongerenloket Blink', bewerkt door Regioplan

Uit tabel 4.5 blijkt dat in 2008 er 417 jongeren van het frontoffice zijn overgedragen naar het backoffice met het Profiel Intensieve Begeleiding. Opvallend is dat in het derde kwartaal relatief weinig jongeren worden overgedragen naar Profiel IB. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de instroom in het derde kwartaal lager is in verband met de zomerperiode.

4.3.4 Duurzame doorstroom

In tabel 4.6 wordt het aantal jongeren weergegeven die duurzaam uitstromen naar werk of onderwijs. Van een duurzame uitstroom is sprake wanneer jongeren langer dan zes maanden achter elkaar onderwijs volgen of een baan hebben. In 2008 is de totale duurzame uitstroom meer dan twee maal zo groot als in het eerste jaar van Blink. Dit is deels te verklaren door een grotere instroom bij Blink in 2008 ten opzichte van het eerste jaar. Een andere mogelijke verklaring kan zijn dat de verschillende bronnen waaruit de cijfers in tabel 4.6 zijn verzameld, wellicht niet exact hetzelfde hebben gemeten, waardoor de mogelijkheid op overlap bestaat.

Tabel 4.6 Jongeren door Backoffice Alexander Calder duurzaam op onderwijs en werk zijn geplaatst

Jaar	Kwartaal	Duurzaam teruggeleid naar onderwijs	Duurzaam teruggeleid naar werk	Totale duurzame plaatsing
2007/2008	4 + 1 t/m 3	56	82	138
2008	Totaal ⁶	-	-	339

Bron: 'Evaluatie eerste jaar Jongerenloket Blink' en kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door Regioplan

4.3.5 Doorstroom naar zorg- of hulpverleningstraject

Tabel 4.7 geeft inzicht in het aantal jongeren dat vanuit het Backoffice van Alexander Calder uitstroomt naar zorg- of hulpverleningstraject. Van de 417 jongeren die in 2008 het Profiel Intensieve Begeleiding hebben, zijn er 33 personen geplaatst voor een vervolgtraject, zoals een zorg- of hulpverleningstraject. Dit is iets meer ten opzichte van het eerste jaar van Blink.

Tabel 4.7 Jongeren die door het backoffice op een zorg- of hulpverleningstraject zijn geplaatst

Jaar	Kwartaal	Geplaatst op hulp- of zorgtraject
2007/2008	4 + 1 t/m 3	20
2008	1 t/m 4	33

Bron: 'Evaluatie eerste jaar Jongerenloket Blink' en Kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door Regioplan

⁶ In de verkregen data is enkel inzicht te verkrijgen in duurzame uitstroom van jongeren met profiel IB. Alleen Alexander Calder rapporteert duurzame uitstroom, maar maakt hierbij geen consequent onderscheid tussen duurzaam uitstromen naar onderwijs en duurzaam uitstromen naar werk. Dit onderscheid is alleen gemaakt in de kwalitatieve kwartaalrapportages van Alexander Calder over kwartaal 2 en 3 van 2008 op basis van het contractjaar 2007.

4.4 Verblifsduur

Cijfers over de verblijfsduur bij Blink zijn niet leverbaar voor dit onderzoek. Daarom valt over de verblijfsduur geen uitspraak te doen. Wel is bekend dat er in de praktijk een aantal jongeren is, waarmee na het Intensieve Begeleidings-traject van Alexander Calder van acht maanden nog geen resultaat is geboekt. Deze jongeren worden weer opnieuw aangemeld. In 2007 waren dit tien jongeren. Voor 2008 wordt dit geschat op ongeveer twintig jongeren. In 2009 zal dit aantal naar verwachting toenemen. Dit proces wordt niet systematisch geadmineistreerd.

In de afgelopen maanden hebben de medewerkers van Blink de indruk gekregen dat de jongeren bij Blink langer ingeschreven staan dan voorheen. Een mogelijke oorzaak hiervan is een beperkt aanbod van (laaggeschoold) werk in de regio Tilburg vanwege de huidige economische situatie, waardoor de jongeren minder snel kunnen worden geleid naar werk.

4.5 Klantgroepen

Klantgroep Blink Van de jongeren die binnenkomen bij Blink worden maar weinig persoonskenmerken consistent geadmineistreerd. Dit is deels te verklaren doordat het UWV (CWI) sinds 2006 geen doelgroepenbeleid meer voert. In het administratiesysteem Sonar is nauwelijks ruimte voor persoonskenmerken van klanten. Zo zijn er voor dit onderzoek weinig vergelijkbare cijfers beschikbaar om een goed beeld te krijgen van de klantgroep van Blink. De cijfers die beschikbaar zijn, zijn afkomstig uit de kwalitatieve en kwantitatieve kwartaalrapportages van Alexander Calder.

Klantgroep BO In tabel 4.8 staan enkele persoonskenmerken van jongeren die het profiel IB hebben en bij Alexander Calder een traject volgen. Opvallend is dat er een groot aantal Nederlandse jongeren een traject volgt bij Alexander Calder in verhouding tot allochtone jongeren.

Tabel 4.8 Klantkenmerken jongeren die begeleid worden door Alexander Calder

Jaar	Man	Vrouw	Autochtoon	Allochtoon	Uitkering	Geen uitkering
2008	345	363	526	182	335	373

Bron: Kwalitatieve kwartaalrapportages Alexander Calder, bewerkt door Regioplan

Voor dit onderzoek beschikt Regioplan over de kwantitatieve kwartaalrapportages⁷ van Alexander Calder. Opvallend is dat de leeftijdscategorieën

⁷ Op basis van deze ruwe data bestanden worden de kwalitatieve kwartaalrapportages gemaakt door Alexander Calder voor de gemeente Tilburg.

die hierin gemaakt zijn, niet aansluiten bij de doelgroep van Blink. Zo is bijvoorbeeld de laagste leeftijdsgroep 'jonger dan 24 jaar'. Het zou in het kader van de kwalificatieplicht juist interessant zijn een categorie 'jonger dan 18 jaar' te maken. Zo kan er beter in kaart worden gebracht om hoeveel leerplichtigen het gaat. Verder is het opvallend dat in de kwantitatieve kwartaalrapportages alleen maar het geslacht en de leeftijd staan vermeld.

4.6 Uitstroom

De uitstroom betreft de groep jongeren die is uitgeschreven bij Jongerenloket Blink.

4.6.1 Uitstroom jongeren frontoffice Blink

In tabel 4.9 presenteren we het aantal jongeren dat uitstroomt bij het frontoffice van Blink naar onderwijs en werk.

Tabel 4.9 Uitstroom 2008 Frontoffice Blink van profielen Werk en Onderwijs

Uitstroomresultaat	Totale uitstroom
Plaatsing naar werk	414
Zelf werk gevonden	776
Terug naar school	381
Totaal aantal jongeren succesvol uitgestroomd	1571
Verlopen inschrijving	445
Overig ⁸	597
Totale uitstroom	2613

Bron: 'Jongerenloket Blink 2008', bewerkt door Regioplan

Van de jongeren die succesvol zijn uitgestroomd bij het frontoffice naar werk of onderwijs, is ruim driekwart uitgestroomd naar werk en bijna een kwart naar onderwijs. In de doelstelling wordt aangegeven dat 35 procent van de Blink-jongeren moet worden teruggeleid naar onderwijs, waarvan vijftien procent naar een leerwerktraject (BBL) en twintig procent naar de beroepsopleidende leerweg (BOL). Deze doelstelling is in 2008 niet gerealiseerd. Verder is het opmerkelijk dat ruim duizend jongeren die bij het frontoffice van Blink geregistreerd zijn, niet succesvol zijn geholpen door Blink. Dit kwam ook al naar voren in het verslag 'Jongerenloket Blink 2008', waarin al werd aangegeven dat deze groep een aandachtspunt is voor Blink.

4.6.2 Verwachtingen voor 2009

Uit de interviews met de frontofficemedewerkers blijkt dat de laatste paar maanden meer jongeren zich aanmelden bij Blink om een WWB-uitkering aan

⁸ Dit zijn jongeren die niet willen meewerken, niet bereikbaar zijn, verhuisd zijn, et cetera.

te vragen. De huidige economische situatie wordt als verklaring gegeven voor deze toestroom. Deze ontwikkeling is nog niet terug te zien in de cijfers. Volgens de frontofficemedewerkers is er nog geen grote toestroom naar onderwijs te zien. Wel wordt verwacht dat de uitstroom naar onderwijs in het derde kwartaal van 2009 iets groter zal zijn dan in het derde kwartaal van 2008.

5 DOELEN, DOELREALISATIE EN EFFECTIVITEIT

5.1 Doelen en normstelling

Centrale doel Het *centrale doel* van Blink is volgens het Projectplan Jongerenloket Tilburg (pagina 8) om eerst alles op alles te zetten om jongeren naar een startkwalificatie toe te leiden. Pas als dat echt niet meer lukt, worden jongeren naar werk toegeleid, of volgt, als dat nodig is, intensieve begeleiding. De ambitie is om te komen tot een sluitende aanpak om voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid in de regio terug te dringen.

In het Plan van Aanpak (pagina 7) heeft de gemeente Tilburg bij de start van Blink een aantal *operationele doelstellingen* geformuleerd, te weten:

- twintig procent wordt teruggeleid naar het onderwijs;
- vijftien procent wordt begeleid naar een leerwerktraject;
- zestig procent wordt begeleid naar werk (plaatsing van minimaal zes maanden);
- vijf procent wordt begeleid naar een passend hulp- of zorgverleningstraject.

Over deze doelen en normstelling merken wij op:

- a. op operationeel niveau is er geen norm geformuleerd voor het centrale doel van het project, te weten het behalen van de startkwalificatie. In de praktijk wordt hier ook niet op gestuurd;
- b. de geformuleerde normen op operationeel niveau zijn niet herleidbaar tot een bron. Onduidelijk is of deze reëel zijn.

Beperkingen Dit betekent dat (ad a.) niet goed zal kunnen worden vastgesteld of Blink aan de gestelde doelen voldoet en (ad b.) het wel of niet realiseren van de gestelde norm niet goed te interpreteren is als een maat voor het succes van het project. Met deze beperkingen moet rekening worden gehouden bij het bepalen en beoordelen van de effectiviteit van het project.

5.2 Doelbereiking en effectiviteit

Vanwege de korte doorlooptijd van het evaluatieonderzoek is ingezet op gebruikmaking van cijfers op basis van (bestaande) queries of tabellen die reeds zijn opgenomen in verslagen.

Cijfers De rapportage van Mathieu van den Tillaart (Evaluatie eerste jaar Blink, december 2008) biedt een overzicht aan samenhangende cijfers over in-, uit- en doorstroom van klanten van Blink. Deze cijfers zijn door de coördinator Blink verzameld en bieden vanwege hun coherentie een aantrekkelijke basis voor onze raming van de klantaantallen.

Daartoe hebben wij gevraagd om:

- een actualiseren van deze cijfers (nalevering van cijfers over ten minste het vierde kwartaal van 2008);
- levering van klantkenmerken, gekoppeld aan in-, door en uitstroom.

Binnen het tijdsbestek van deze evaluatie blijkt dit maar in zeer beperkte mate mogelijk. De resultaten van deze exercitie zijn beschreven in de paragraaf over de klantstromen.

Registratie

In de praktijk blijkt het zeer lastig te zijn om managementinformatie te vergaren over het functioneren van Blink als geheel. Daarbij speelt een rol dat:

- het FO en het BO Alexander Calder gescheiden administratieve systemen gebruiken;
- de cijfers uit de beide systemen in een aantal gevallen niet op elkaar aansluiten, hetgeen vragen oproept over de relatie tussen de beide administraties en de wijze waarop verschillen moeten worden begrepen;
- het erg lastig is om uit met name Sonar overzichten te genereren over de in-, door-, en uitstroom, nadere onderscheidingen nog daargelaten.

Daarbij moet gevoegd worden dat er geen gegevens beschikbaar kunnen worden gesteld over het behalen van de startkwalificatie. Hierop wordt in de praktijk ook niet gestuurd.

Aangezien niet duidelijk is in hoeverre de doelstellingen realistisch zijn en de gegevens over de uitstroom onvolledig zijn of deels nog helemaal ontbreken, is onze voorlopige conclusie dat er op basis van het beschikbare materiaal geen stevige conclusies getrokken kunnen worden over de mate waarin Blink aan de gestelde doelen en normen voldoet.

5.3 Doelbereiking en dienstverlening

Ook al zijn er geen harde conclusies over doelbereiking te trekken, toch kunnen we enkele knelpunten benoemen in de aansluiting van de dienstverlening op het realiseren van de doelstellingen.

In de eerste plaats is de organisatie van het FO zodanig ingericht dat jongeren met recht op een WWB-uitkering een kleinere kans hebben op Profiel Onderwijs, dan jongeren zonder recht op WWB. Op dit moment worden werkloze jongeren meestal naar werk begeleid, terwijl een groot deel van hen geen startkwalificatie heeft. In de tweede plaats sluit de huidige dienstverlening in het backoffice Alexander Calder niet volledig aan bij de doelgroep.

5.4 Schakels in de keten

Het succes van Blink hangt deels af van de beschikbaarheid van opleidings-, werkervarings- en werkplaatsen aan de uitstroomkant. In de praktijk blijkt het gebrek hieraan een belangrijk knelpunt bij het begeleiden van jongeren naar werk of onderwijs. Bij de start van Blink is dit reeds als aandachtspunt meegegeven.

Aan de instroomkant kunnen ontwikkelingen als het onderwijsnummer (dat leidt tot een betere registratie door de IB-groep) en leerplichtambtenaren die dichter op de school gaan zitten ertoe bijdragen dat meer vsv'ers bij Blink worden aangemeld. Deze ontwikkelingen kunnen dus leiden tot een vergrote instroom in Blink.

6 CONCLUSIES

In deze nota van bevindingen zijn achtereenvolgens organisatie en werking van Blink, vormen van dienstverlening, klantstromen en kenmerken, en doelen, doelrealisatie en effectiviteit besproken. In principe staan alle betrokkenen, zowel de opdrachtgevers als de uitvoerders, een ketenaanpak voor zoals Blink deze aanbiedt. De algemeen gedeelde opvatting is dat de formule van Blink goed is (sluitende aanpak vanuit één visie en één loket) en dat er met Blink goede resultaten zijn geboekt.

Zonder ons verder uit te spreken over het succes van Blink, constateerden we een aantal knelpunten of fricties in het project of de opzet daarvan. Deze presenteren we hieronder. Daarbij houden we de volgende ordening aan:

- de doelstellingen van Blink;
- organisatie en coördinatie van het project;
- de doelgroep van Blink;
- administratie en informatievoorziening;
- uitvoering;
- ketenaanpak.

6.1 De doelstellingen van Blink

Doelstellingen Ook tijdens de gesprekken is het ons niet duidelijk geworden op welke aannamen de kwantitatieve operationele doelstellingen van Blink (percentages uitstroom naar opleiding, werk, et cetera) zijn gestoeld. We kunnen mede daardoor ook niet inschatten hoe reëel de operationele doelstellingen zijn. Ook in de eerste evaluatie wordt dit al aangestipt en wordt herijking van de doelstellingen genoemd als een mogelijk verbeterpunt. Een aandachtspunt daarbij is dat het behalen van de startkwalificatie niet expliciet als doel is geformuleerd, hoewel het in het centrale doel wel wordt genoemd als een primair doel.

6.2 Organisatie en coördinatie van het project

Aansturing Voor de aansturing van Blink zijn twee gremia voorzien, het MT en de stuurgroep. Grofweg is het MT voorzien als het overleg voor direct betrokken partijen (UWV WERKbedrijf, ROC Tilburg en Alexander Calder) over operationele kwesties. De stuurgroep (directie van gemeente, UWV WERKbedrijf, ROC en Alexander Calder) dient voor de bewaking van de koers. In de praktijk heeft de stuurgroep geen uitwerking gekregen, in het MT heeft de gemeente een plaats gevonden. Het lijkt erop dat deze twee gremia

versmolten zijn tot één. Dit maakt de aansturing van Blink onhelder: voor de een heeft het MT een te praktische aard, voor de ander is er juist te weinig aandacht voor operationele zaken en casuïstiek.

Coördinatie De coördinatie van het frontoffice ligt bij het UWV WERKbedrijf. Het lijkt erop alsof de keuze bepaald is door de wens om een ervaren persoon op deze plaats te benoemen en dat er niet zozeer is gelet op de mogelijke gevolgen daarvan op de balans tussen aandacht voor onderwijs en aandacht voor werk. Tijdens de gesprekken is door verschillende medewerkers aangegeven dat zij dit daarom niet optimaal vinden. Door de UWV WERKbedrijf-achtergrond van de coördinator ligt de nadruk mogelijk te weinig op het behalen van een startkwalificatie.

Eén Loket, één visie? Met het Jongerenloket Blink wil de gemeente Tilburg de aanpak van voortijdig schoolverlaters en werkloze jongeren tot en met 23 jaar vanuit één loket ter hand nemen. Tijdens de gesprekken blijkt dat de achtergrond van de verschillende betrokkenen nog heel bepalend is voor de wijze waarop zij in Blink staan. De vraag is of er binnen Blink ruimte kan zijn voor deze verschillende 'culturen' of dat er gestreefd moet worden naar een situatie waarin de achtergrond van de consulenten feitelijk geen rol meer speelt en ondergeschikt is gemaakt aan Blink.

Rol van de consulent Een onderliggende vraag bij de overwegingen rond één loket is dan over welke expertise de consulenten van het frontoffice moeten beschikken. Moeten zij alle facetten (onderwijs én werk) overzien of is het beter dat ze een eigen specialisatie behouden en elkaar aanvullen? De vraag is dus of elke consulent van het frontoffice elke jongere moet kunnen helpen, en dus min of meer inwisselbaar is, of dat de consulent zijn of haar eigen werkkterrein houdt. Onze indruk is dat er nu een middenweg wordt bewandeld, waarbij er meer van de consulenten verwacht wordt dan de expertise die ze vanuit hun eigen achtergrond mee brengen, maar waarbij ze niet altijd beschikken over de daarvoor benodigde inhoudelijke kennis.

6.3 De doelgroep van Blink

Bereik Het is buitengewoon lastig om vast te stellen wat het bereik van Blink (oftewel de omvang van de doelgroep) moet zijn. De bestanden met RMC-meldingen (van de IB-groep) zijn erg onbetrouwbaar. Twee derde van de meldingen wordt er uitgehaald voordat de meldingen naar Blink gaan, meestal omdat de jongere geen vsv-er blijkt te zijn of werkt.¹ Hoeveel jongeren wel tot de doelgroep behoren, maar niet in beeld zijn bij Blink is onbekend. Van een sluitende aanpak is daarom (nog) geen sprake.

¹ Overigens wordt dit opschonen voor een belangrijk deel uitgevoerd door Alexander Calder. Hoewel men tevreden is over de uitvoering daarvan, wordt door verschillende betrokkenen de vraag gesteld of deze taak wel bij Alexander Calder hoort te liggen.

Wel stellen alle betrokkenen dat er beter zicht is op jongeren dan voorheen. Verschillende groepen jongeren zijn op dit moment in goed beeld gebracht. Ook is het aantal aanmeldingen bij Blink hoger dan verwacht. Een kanttekening is evenwel dat de uitval onder de aanmeldingen groot is:

ongeveer veertig procent van de jongeren die bij Blink worden ingeschreven, verdwijnt uit beeld omdat de inschrijving verloopt of om andere redenen.

Leerplicht? Leerplichtige jongeren kunnen bij hoge uitzondering door Blink worden begeleid. Inschrijving gebeurt via de leerplichtambtenaar. De intentie is dat het om een tijdelijke oplossing gaat en de jongere op een later moment alsnog de stap terug naar het onderwijs maakt. Na uitstroom naar werk wordt de jongere te 'vrij' gelaten, er wordt niet meer gecontroleerd of de instroom naar onderwijs wel plaatsvindt.

6.4 Administratie en informatievoorziening

Cijfers Het is erg moeilijk om kwantitatieve gegevens over de uitstroom van Blink te krijgen. Het kost schijnbaar veel tijd om deze gegevens te genereren. Hoewel er gedurende het traject al veel informatie wordt verzameld, zitten er lacunes in het al beschikbare materiaal. Zo vinden we niet alle ingeschrevenen terug en ontbreekt soms relevante informatie (bijvoorbeeld de informatie over het al dan niet beschikken van een startkwalificatie). Een van de oorzaken van het probleem is dat de gegevens in verschillende registratiesystemen worden bijgehouden.

DVS Het digitale volgsysteem 'Jongeren centraal' is nog niet goed van de grond gekomen. In de praktijk doet het ROC formeel nog niet mee en Alexander Calder en UWV WERKbedrijf gebruiken het ook niet, omdat zij door tijdgebrek geen training hebben kunnen volgen. Het gebruik van 'Jongeren centraal' verbetert naar onze indruk de overdracht tussen ketenpartners. Sonar (het systeem van het UWV) is geen geschikt alternatief. Hierin kan bijvoorbeeld geen onderscheid worden gemaakt in het type opleiding (BOL of BBL). Daarnaast voert UWV WERKbedrijf geen doelgroepenbeleid (meer) uit en kunnen gegevens daaromtrent niet in Sonar worden bijgehouden.

6.5 Uitvoering

WWB-jongeren Hoewel ook werkloze jongeren vaak geen startkwalificatie hebben, worden ze meestal toch naar werk begeleid. Dit komt doordat ze worden doorverwezen naar het profiel Werk en begeleid worden door een consultant van het UWV WERKbedrijf.

- Registratie BBL** Wanneer een jongere gemotiveerd is om een startkwalificatie te behalen en dat wil doen in combinatie met werk, is de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) de aangewezen oplossing. In de praktijk worden deze jongeren vaak verwezen naar het UWV en niet naar het Trajectbureau van het ROC. Veel jongeren komen zo op een gewone leerwerkplek terecht en niet op een BBL-plek (in het ROC). Van deze jongeren wordt niet consequent in de administratie bijgehouden dat ze uitstromen naar onderwijs. We weten niet om hoeveel jongeren het gaat.
- Toewijzing profiel IB** Voorheen was het gebruikelijk om jongeren bij twijfel door te sturen naar het profiel Werk. Momenteel worden jongeren, conform de richtlijn, bij twijfel vaak ingedeeld bij het profiel Intensieve begeleiding. Hoewel er onder de consulenten geen consensus over bestaat, is het niet denkbeeldig dat een deel van de jongeren onterecht in het profiel IB wordt ingedeeld.
- Aanbod dienstverlening BO** De huidige dienstverlening in het backoffice (Alexander Calder) sluit niet altijd volledig aan bij de doelgroep. De verwachting is dat het nieuwe voortraject Lifecoach deels in de behoefte voorziet. Daarnaast kan een gevarieerder aanbod aan trajecten ertoe leiden dat de uitstroom naar werk of onderwijs vanuit Alexander Calder wordt vergroot. De gemeente heeft zich in het onderzoek kritisch getoond over de kwaliteit van de dienstverlening van de backoffice (Alexander Calder) en de verslaglegging daarover. Het gaat daarbij vooral om de vraag of in kwalitatieve en kwantitatieve zin adequate begeleiding is geboden aan de doelgroep. Calder stelt hier tegenover dat de problematiek van de doelgroep steeds zwaarder wordt. Het onderzoek heeft de kritiek op dienstverlening niet kunnen bevestigen of ontkrachten. Uit ander relevant onderzoek is niet gebleken dat er substantiële onvolkomenheden zitten in het werk van de backoffice.² Het ligt voor de hand dat de gemeente, bij het opstellen van het bestek voor de komende aanbestedingsprocedure voor de backoffice, deze kritiek omzet in heldere beoordelingscriteria.
- Terugkoppeling** Er is van verschillende kanten opgemerkt dat de terugkoppeling tussen verschillende participanten in Blink op verschillende momenten onvoldoende is. Zo houdt men elkaar vaak niet op de hoogte van de vervolgstappen die er met een cliënt zijn gezet. Een voorbeeld daarvan zijn de al genoemde jongeren die in een leerwerktraject zijn geplaatst. Een ander gebrek is dat ook de gemeente verstoken blijft van managementinformatie over Blink.
- Werkdruk** Consulenten gaven aan dat de werkdruk hoog is. Redenen zijn dat de instroom hoger is dan verwacht, de caseload daardoor dus omvangrijker is en dat er moet veel worden gerapporteerd. Voor sommige taken (huisbezoek, bezoek aan bedrijven) is minder tijd dan wenselijk.

² Over Jongerenloket Blink is gerapporteerd in het kader van het programma 'Interventies naar werk' (4 maart 2008).

6.6 Ketenaanpak

- Instream in onderwijs** Over flexibele instroom in het ROC wordt opgemerkt dat het voor het ROC te duur is. We begrijpen dat er wel afspraken over zijn gemaakt met het ROC (in een convenant). Wanneer Blink-jongeren, soms met veel inspanningen, ervan zijn overtuigd om een opleiding te gaan volgen, kan het fnuikend zijn voor hun motivatie als ze daar nog geruime tijd op moeten wachten. De twee instroommomenten voor BBL en één voor BOL voldoen daarom niet.
- Stageplaatsen** Een algemeen knelpunt is dat er te weinig stageplaatsen zijn. De beschikbaarheid van opleidings-, werkervarings- en werkplaatsen aan de uitstroomkant is al bij het begin van het project benoemd als mogelijk knelpunt en moet een aandachtspunt blijven. Uit de gesprekken maken we op dat het aantal BBL-plaatsen juist minder wordt.
- AKA-opleiding** In de aanvullende werkafspraken 2006 lezen we dat er afspraken tussen Alexander Calder en het ROC Tilburg zijn gemaakt over flexibele instroom bij de afdeling educatie van het ROC. Daarbij gaat het dan wel om AKA-opleidingen (AKA is Arbeidsmarktgekwalificeerd Assistent) en deze opleidingen op niveau 1 voldoen niet als startkwalificatie en zijn daarom geen alternatief voor een BBL-opleiding die leidt tot een startkwalificatie.
- Wachtlijsten** Alexander Calder is afhankelijk van externe organisaties waar vaak lange wachtlijsten zijn. Een consequentie daarvan is dat de 'verblijfsduur' soms langer is dan de afgesproken acht maanden en het drukt de 'geslaagde' uitstroom. Het is niet reëel om dat hen aan te rekenen.

7 ADVIES

7.1 Vooraf

Het evaluatieonderzoek leert dat Blink goed in de steigers staat. De betrokken organisaties zijn positief over Blink en willen verder met de huidige formule (een sluitende aanpak vanuit één visie en één loket) binnen het bestaande organisatorische kader van een frontoffice en backoffice en met de betrokkenheid van ten minste de ketenpartners UWV WERKbedrijf, ROC en gemeente.

Blink weet veel jongeren te bereiken, mede dankzij de 'outreaching' aanpak in de vorm van huisbezoeken. En hoewel er over de effectiviteit van Blink geen harde uitspraken te doen zijn, ontstaat uit het onderzoek wel het beeld dat veel jongeren worden begeleid en dat een groot deel van deze jongeren daar ook baat bij heeft. Zodoende wordt een bijdrage geleverd aan het bestrijden van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten.

Het onderzoek laat ook de nodige ruimte voor verbetering zien. In ons advies trachten wij deze ruimte te benutten, met behoud van al die zaken die nu goed gaan.

Ons advies wordt in hoofdzaak gestructureerd door de constatering dat Blink los is geraakt van de oorspronkelijke doelstelling, waarin het behalen van een startkwalificatie prevaleert boven het verkrijgen van werk. In het advies leiden we daarvan een aantal belangrijke thema's af, die betrekking hebben op de werkprocessen, de aansturing en de gegevensregistratie. Daarnaast geven we advies aangaande het bereik van Blink.

7.2 Advies

De kern van ons advies is om het primaire doel van Blink, te weten het behalen van een startkwalificatie, opnieuw centraal te stellen en dit doel leidend laten zijn bij de inrichting en uitvoering van Blink. Voor het bereiken van dit doel hoeft de formule van Blink niet te worden gewijzigd en kan worden voortgebouwd op het bestaande organisatorische kader met frontoffice en backoffice. Bereik en effectiviteit van Blink kunnen worden verbeterd, onder meer door uitbouw van de wijkgerichte aanpak. Ook zijn aanpassingen nodig in de werkprocessen, de aansturing en de gegevensregistratie.

Wij werken dit onderstaand verder uit.

Bereik

Het bereik van Blink is in absolute aantallen groot, in vergelijking met andere gemeenten. Echter, naast de ruim 2500 bereikte jongeren zijn er ruim vierhonderd jongeren met een verlopen inschrijving en bijna zeshonderd die niet willen meewerken, niet bereikbaar zijn, verhuisd zijn, et cetera. Dit biedt kansen voor verbetering.

Aanbeveling 1 Bevorderen bereik

Als het gaat om het bevorderen van het bereik en het tegengaan van uitval, adviseren wij de gemeente om voort te gaan op de ingeslagen weg en deze verder uit te bouwen, met name met behulp van een wijkgerichte aanpak.

Het huidige instrumentarium betreft de inzet van huisbezoeken, in combinatie met grondige screening van beschikbare bestanden, zoals in het project 'verborgen jeugdwerkloosheid'.

Uitbouw in de richting van de wijkgerichte aanpak kan op een aantal manieren. De eerste is door verbreding van het aanbod. Zo kan men bij huisbezoeken de jongeren, naast het bieden van werk of opleiding, een concreet aanbod doen, bijvoorbeeld hulp bij preventie van schulden.

Ook kan de gemeente, uit oogpunt van efficiëntie, overwegen het huisbezoek niet te beperken tot de jongeren, maar te combineren met hulp aan andere doelgroepen. Aangezien huisbezoeken erg arbeidsintensief zijn, kan de gemeente als alternatief spreekuren in een aantal wijken organiseren, waarbij ook een medewerker van het frontoffice van Blink aanwezig is.

Een derde manier om de wijkaanpak vorm te geven is om vanuit Blink relaties te leggen met sleutelfiguren in en rond de wijk, zoals wijkagenten, buurtwerkers, et cetera. Zodoende kan ook worden aangehaakt bij de ontwikkelingen die gaande zijn rond de komst van de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in de Tilburgse wijken. De gezinsgerichte benadering die in het CJG-beleid centraal staat ('één gezin, één plan!') is vanuit oogpunt van preventie van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten zeker relevant.

Om ervoor te zorgen dat huisbezoeken meer opleveren dan nu het geval is, is het van belang blijvend aandacht te besteden aan de kwaliteit (juistheid, betrouwbaarheid en volledigheid) van de bestanden die bij de screening worden gebruikt. Daarin is immers veel verbetering te bereiken, al ligt dat voor een belangrijk deel buiten de directe invloedssfeer van de gemeenten.

Werkproces

Wanneer de hoogste prioriteit wordt gegeven aan het behalen van de startkwalificatie, zal dit gevolgen hebben voor de werkprocessen. Ook zal deze prioriteit opnieuw aan alle betrokken partijen bekend worden gemaakt, want die kennis is nu zeker niet bij alle partijen aanwezig.

Aanbeveling 2 Intake en verwijzing

Het al dan niet hebben van een startkwalificatie moet het sturende gegeven worden bij de intake en verwijzing van jongeren in Frontoffice Blink. De

behoefte die de jongeren zelf in de intake aangeven moet wel worden betrokken bij, maar niet leidend zijn voor het bepalen van het te volgen traject. Dit betekent dat jongeren zonder startkwalificatie in principe worden verwezen naar een onderwijsgesprek. Daarbij kan, indien nuttig en nodig, de relatie met werk worden gezocht: een BOL- of BBL-opleiding die bij voltooiing resulteert in een startkwalificatie is de eerste optie.

Om de intake te kunnen effectueren verdienen een aantal knelpunten de komende tijd extra aandacht. Om ervoor te zorgen dat jongeren die willen werken de mogelijkheid krijgen werken en leren te combineren, zullen er voldoende stageplaatsen en/of arbeidsplaatsen beschikbaar moeten zijn. Aan de onderwijskant gaat het vooral om het bevorderen van de instroommogelijkheden door het jaar heen, de instroommomenten dus.

Aanbeveling 3 Werkproces en vaardigheden in frontoffice

De evaluatie leert dat alle organisaties die in Blink samenwerken, het werken vanuit één visie en één loket willen voortzetten. Maar de gedachte om van de consulenten alleskunnere te maken is niet realistisch gebleken. Verschillen in achtergrond, kennis en expertise tussen consulenten van het frontoffice blijken moeilijk te vermijden. Soms zijn deze verschillen functioneel, in de zin dat consulenten elkaar goed aanvullen.

We adviseren het uitgangspunt dat consulenten alleskunnere moeten zijn los te laten. Enige mate van specialisatie kan functioneel zijn, al moet men in hoofdzaak toch (willen) opereren als generalist. Onderwijs gesprekken kunnen dan met name worden gevoerd door ROC-medewerkers en werk gesprekken door medewerkers van UWV WERKbedrijf. Een belangrijke randvoorwaarde is dat de objectiviteit van de verwijzing geborgd blijft, bijvoorbeeld door gebruik te maken van intercollegiale toetsing en meer gestandaardiseerde vragenprocedures.

Als gevolg van het scherper sturen op de startkwalificatie mag worden verwacht dat in het frontoffice van Blink behoefte ontstaat aan meer kennis op het terrein van toeleiding naar onderwijs. Wellicht vertaalt dit zich ook in personele termen, dat wil zeggen behoefte aan meer medewerkers van ROC dan van UWV WERKbedrijf. Belangrijker is dat alle consulenten, meer dan nu het geval is, beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om de jongeren voor te lichten over de mogelijkheden die het onderwijs biedt, maar ook over de combinaties die te maken zijn tussen onderwijs en werk. Aandacht voor aanvullende scholing lijkt daarvoor op zijn plaats.

Aanbeveling 4 Betere benutting van backoffice

De instroom in Backoffice Blink (Alexander Calder) is te groot. Dat is het gevolg van een aantal factoren. Ten eerste de huidige prioriteitstelling waarbij verwijzing naar werk voor het behalen van de startkwalificatie gaat. Ten tweede de in de praktijk gehanteerde vuistregel dat bij twijfel naar de backoffice wordt verwezen en ten derde de (ervaren) acceptatieplicht van de backoffice. Daarnaast wordt door partijen gewezen op een verzwaring van problematiek van de jongeren die instromen in de backoffice. Zo belanden er

jongeren in een intensief traject in de backoffice, die eigenlijk wel zonder kunnen of in de zorg thuis horen.

De benutting van de backoffice kan dus beter. Van de geadviseerde bijstelling van de koers van Blink mag worden verwacht dat het leidt tot een verlegging van de klantstromen in de richting van het onderwijs.

Tevens moet afstemming worden gezocht tussen Blink en de zorgstructuur, waarmee het mogelijk wordt om bij twijfel direct advies bij een zorgconsulent in te winnen. Hiervoor moet de kwaliteit van de intake- en verwijzingsgesprekken verbeteren, meer objectiviteit en transparantie is nodig voor deze afstemming. Zodoende moet ook een einde komen aan de praktijk van het doorsturen in geval van twijfel.

Een meer actieve rol van de gemeente in de frontoffice, bijvoorbeeld door mee te draaien in de uitvoering, kan ook bijdragen aan het borgen van de rol van de zorg in het werkproces.

Als het gaat om aansluiting bij de zorgstructuur, kan niet worden voorbijgegaan aan de investeringen die de gemeente pleegt in de context van het CJG-beleid en die zijn gericht op verbetering van de zorg voor de jeugd (inlooppunten, producten en competenties van professionals, (keten)samenwerking). De backoffice moet voor de zorg hierop aansluiten, Daarbij is de zorgcoördinerende functie een zaak van de gemeente en niet van de backoffice Blink. Wij adviseren de gemeente dit te betrekken bij het bestek voor de komende aanbestedingsprocedure voor de backoffice.

Aanbeveling 5 Kwaliteit backoffice

De gemeente heeft zich in het onderzoek kritisch getoond over de kwaliteit van de dienstverlening van de backoffice (Alexander Calder) en de verslaglegging daarover. Het gaat daarbij vooral om de vraag of in kwalitatieve en kwantitatieve zin adequate begeleiding is geboden aan de doelgroep. Het onderzoek heeft de kritiek op dienstverlening niet kunnen bevestigen, noch ontkrachten. Ook uit eerder onderzoek is niet gebleken dat er substantiële onvolkomenheden zitten in het werk van de backoffice.¹

Wij adviseren de gemeente om bij het opstellen van het bestek voor de komende aanbestedingsprocedure voor de backoffice deze kritiek om te zetten in heldere beoordelingscriteria.

Aansturing

Het oorspronkelijk doel van Blink is uit beeld geraakt, ook in de uitvoeringspraktijk wordt niet gestuurd op het bereiken van het hoofddoel van Blink, namelijk het behalen van een startkwalificatie. Hier wreekt zich het ontbreken van een stuurgroep die de koers van het project bewaakt. Bij gevolg is in het MT de neiging ontstaan de sturingsvragen 'erbij te nemen'. Dat belast de agenda van het MT op een onbedoelde manier en levert spanningen op. Het MT dient zich immers te concentreren op operationele zaken.

¹ Over Jongerenloket Blink is gerapporteerd in het kader van het programma 'Interventies naar werk' (4 maart 2008).

Aanbeveling 6 Stuurgroep

Wij adviseren de gemeente om de stuurgroep nieuw leven in te blazen. De taak van de stuurgroep is het bewaken van de koers die de gemeente uitzet, te weten het centraal stellen van de startkwalificatie bij de uitvoering van Blink. Daartoe behoort het monitoren van de wijze van samenwerking binnen Blink (proces) en de resultaten daarvan, het toetsen van de bevindingen aan de hoofddoelstelling en, indien nodig, het bijsturen. Onderliggend doel van de stuurgroep is om de betrokkenheid bij Blink bij de deelnemende organisaties te borgen. Voor de samenstelling van de stuurgroep kan worden aangesloten bij het oorspronkelijke voorstel zoals verwoord in het plan van aanpak: deelnemende organisaties worden vertegenwoordigd op directieniveau. We zien geen rol voor het re-integratiebedrijf (als opdrachtnemer) weggelegd in de stuurgroep. Wij adviseren de stuurgroep tweemaal per jaar bijeen te laten komen. Voor de bestuurlijke afstemming is een optie om de betrokken wethouders met enige regelmaat, bijvoorbeeld jaarlijks, uit te nodigen voor de stuurgroepbijeenkomst. Als de stuurgroep functioneert, kan het MT zich weer concentreren op het operationele niveau.

Aanbeveling 7 MT

Wij adviseren het MT samen te stellen uit leidinggevenden op operationeel niveau en in eerste aanleg te laten bestaan uit de teamcoördinator FO Blink (van het UWV WERKbedrijf), de manager van het re-integratiebedrijf (opdrachtnemer vanuit de gemeente)² en de coördinator van het Trajectbureau van het ROC. Deelnemers vanuit de gemeente (onderwijs, Sociale Zaken) moeten worden geselecteerd op hun toegevoegde waarde op het operationele niveau en niet, zoals nu, omwille van hun opdrachtgeverschap. Die functie wordt immers belegd bij de stuurgroep. Het ligt voor de hand het MT hiertoe zelf met een voorstel te laten komen, zij kunnen dat het beste bepalen. Primaire functie van het MT is de afstemming tussen de betrokken partijen bij de gevalshandeling en daarvan afgeleide zaken, bijvoorbeeld over veranderingen binnen de doelgroep, specifieke problemen, et cetera. Secundaire functies zijn de voeding van de stuurgroep van onderop en de vertaling van de beslissingen van de stuurgroep naar de frontoffice en de backoffice. Het MT dient met aanzienlijke regelmaat bij elkaar te komen, mede met oog op de kwartaalrapportages lijkt tweemaal per kwartaal een goede optie. Bij de vergaderingen waar de kwartaalrapportages worden besproken, is het zinvol ook de beleidscoördinatoren van de gemeenten (VSV, SZ) te laten deelnemen.

Gegevensregistratie

Het centraal stellen van een startkwalificatie vraagt om een goede registratie hiervan. Momenteel is dit gegeven niet standaard in de administratie van Blink opgenomen. Ook zijn dienaangaande geen gegevens beschikbaar voor managementinformatie of evaluatie.

² Als de gemeente zelf een actieve rol gaat spelen in het frontoffice van Blink, dan ligt het meer voor de hand dat de gemeente plaats neemt in het MT en niet het re-integratiebedrijf.

Aanbeveling 8 Startkwalificatiegegevens beschikbaar maken

In de toekomst moet er bij de intake van alle jongeren worden geadmistreerd welke opleiding de jongeren hebben gevolgd, van welke opleiding de jongeren ook daadwerkelijk een diploma hebben behaald en of dat betekent of zij over een startkwalificatie beschikken.

Aanbeveling 9 Werken met één registratiesysteem

Een gevolg van het werken vanuit meerdere organisaties is, dat er problemen zijn met de administratieve afstemming. Elke organisatie doet dit op haar eigen wijze. Dit heeft verstrekkinge gevolgen voor het leveren van informatie voor het management, voor evaluatie en wellicht in iets mindere mate ook voor verantwoording en de mogelijkheid om de klant te kunnen volgen.

We adviseren de gemeente te kiezen voor het gebruik van één registratiesysteem en te beginnen met het verkennen van de mogelijkheden van het systeem 'Jongeren centraal'. Dit reeds beschikbare systeem is immers ingericht om de dienstverlening aan jongeren verder te verbeteren en het ligt dus voor de hand hierin verder te investeren.

Eerst moet worden bepaald welke informatie in het registratiesysteem moet worden opgenomen. Duidelijk is al wel dat de onderwijsskant in de huidige versie van 'Jongeren centraal' onvoldoende aan bod komt omdat het ROC niet heeft deelgenomen aan de ontwikkeling. Mocht er gekozen worden voor 'Jongeren centraal' dan moet, om afdoende informatie te kunnen genereren, deze kant eerst versterkt worden. De informatie moet vervolgens toegankelijk zijn voor de uitvoerende partijen van Blink.

Aanbeveling 10 Verantwoordelijkheidsverdeling registratie

In de praktijk kan het lang duren voor jongeren hun startkwalificatie behalen. Dit kan zijn ruim na de interventie vanuit Blink en daarmee buiten het zicht van Blink. Dit zelfde geldt voor duurzame uitstroom naar werk (langer dan zes maanden, boven uitkeringsniveau).

Om die reden adviseren wij de monitoring hiervan niet bij Blink, maar deze bij de gemeente te leggen. De coördinator van het VSV-beleid houdt dan bij in hoeverre de naar onderwijs uitgestroomde Blink-jongeren dicht bij een startkwalificatie zijn gekomen, danwel deze hebben behaald en rapporteert hierover periodiek aan Blink. Ook wordt bijgehouden of jongeren een leerwerktraject zijn gaan volgen en zo ja, van welke aard dat traject is (UWV of ROC). De beleidscoördinator SZ is verantwoordelijk voor de registratie van cijfers omtrent duurzame uitstroom naar werk. Waar relevant zal een deel van deze verantwoordelijkheid worden doorvertaald naar onderaannemers als het reïntegratiebedrijf.

De informatie wordt opgenomen in het te gebruiken centrale registratiesysteem, zoals 'Jongeren centraal'. Van belang is dat alle partijen dit systeem daarvoor gebruiken.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Eerste resultaten dossieronderzoek

B1.1 Inleiding

In het dossieronderzoek zijn 101 anonieme overdrachtsdocumenten van het FO naar het BO (Alexander Calder) bestudeerd.¹ Daarbij is gekeken naar enkele persoonskenmerken van deze jongeren (ter aanvulling op de cijfers uit de kwartaalrapportages van Alexander Calder en de documenten 'Evaluatie eerste jaar Jongerenloket Blink' en 'Jongerenloket Blink 2008') en naar de aard van de problematiek die zich bij deze jongeren voordoet. De meeste dossiers betreffen een doorverwijzing naar het profiel IB.

B1.2 Achtergrondkenmerken jongeren

Tijdens het dossieronderzoek is gekeken naar persoonskenmerken als geslacht, leeftijd, etniciteit, uitkeringscategorie en opleidingsniveau (zie tabel B1.1).

De verdeling tussen mannen en vrouwen met het profiel IB is vrijwel gelijk. De grootste groep betreft jongeren tussen de achttien en twintig jaar. Van het totaal aantal onderzochte dossiers met het profiel IB zijn zestig jongeren autochtoon, tegenover 38 niet-westerse allochtone jongeren.

De meeste jongeren (53) ontvangen of hebben een WWB uitkering aangevraagd, daarentegen is er ook een grote groep van 31 jongeren die geen uitkering ontvangt of heeft aangevraagd.

Een klein deel van de jongeren (14) uit het dossieronderzoek heeft een startkwalificatie, tegenover 87 jongeren zonder startkwalificatie. Vaak is de hoogst afgeronde opleiding van de jongeren met het profiel IB de basisschool (35) of het VMBO (27). Veel jongeren hebben wel een MBO-opleiding gevolgd, maar daarvan geen diploma behaald.

¹ Voor het dossieronderzoek zijn 101 dossiers van inschrijvingen bij Blink aselekt geselecteerd. Uit de periode januari 2008 t/m februari 2009 zijn aselekt 47 weken geselecteerd. Per week zijn vervolgens een tot vijf inschrijvingen (dossiers) aselekt geselecteerd.

Tabel B1.1 Persoonskenmerken van jongeren met profiel IB (n=101)

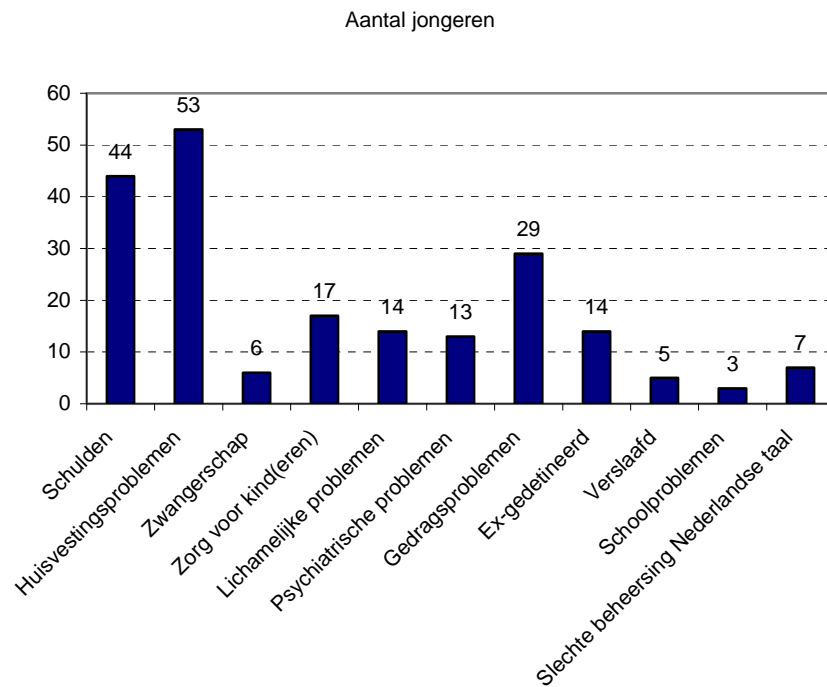
Persoonskenmerken	Aantal
<i>Geslacht</i>	
Man	54
Vrouw	47
<i>Leeftijd</i>	
23 jaar	6
22 jaar	14
21 jaar	13
20 jaar	19
19 jaar	20
18 jaar	24
17 jaar	2
<i>Etniciteit</i>	
Autochtoon	60
Westerse allochtoon	3
Niet-westerse allochtoon	38
<i>Uitkeringscategorie</i>	
NUG	31
WW	9
WWB	53
WAJONG	4
Combinatie	3
Onbekend	1
<i>Hoogst afgeronde opleiding</i>	
Basisschool	35
VMBO	27
MAVO	5
HAVO	2
VWO	0
MBO, niveau 1	15
MBO, niveau 2 t/m 4	12
Overig	5
<i>Startkwalificatie</i>	
Wel	14
Niet	87

Bron: Dossieronderzoek 'Formulier overdracht profiel Intensieve begeleiding', bewerkt door Regioplan

B1.3 Aard van de problematiek

In figuur B1.1 presenteren we een overzicht van de frequentie waarin de problemen die jongeren met een profiel IB hebben voorkomen.

Figuur B1.1 Overzicht problemen jongeren profiel IB

Bron: Dossieronderzoek 'Formulier overdracht profiel Intensieve begeleiding' bewerkt door Regioplan

Huisvestingsproblemen en schulden blijken het meest voor te komen bij deze groep jongeren. Van de 101 jongeren hebben 53 jongeren onzekere huisvesting en 44 jongeren schulden. Gedragsproblemen, zoals ADHD, (29) en de zorg voor kinderen (17) zijn daarna de meest voorkomende problemen onder IB-jongeren. Het aantal jongeren dat schoolproblemen (zoals problemen met docenten of absentie) heeft, is laag. Dat laatste is niet zo vreemd, want vrijwel geen van deze jongeren zit momenteel op school.

Bij tien procent van de jongeren uit het dossieronderzoek doet geen van de bovenstaande problemen zich voor.

BIJLAGE 2

Doelstellingen andere jongerenloketten

Om iets meer te kunnen zeggen over de haalbaarheid van de doelstellingen van Blink, is gekeken naar de formulering en normering van doelstellingen van enkele andere jongerenloketten in het land (Rotterdam, Utrecht Zuidoost, Holland Rijnland, Dordrecht, Emmen, Breda, Eindhoven). De informatie is verkregen uit beleidsdocumenten en enkele telefoongesprekken met medewerkers van jongerenloketten. We geven de bevindingen puntsgewijs weer.

- Alle jongerenloketten geven de hoogste prioriteit aan de toeleiding naar onderwijs, het uitgangspunt is 'startkwalificatie boven werk'.
- De meeste jongerenloketten formuleren hun doelstellingen in termen van de beoogde effecten (terugdringen jeugdwerkloosheid met x% en vsv met y%). Enkele jongerenloketten, waaronder Blink, formuleren hun doelstellingen in termen van de verdeling van de uitstroom uit het jongerenloket (x% naar onderwijs, y% naar werk).
- De meeste jongerenloketten hebben hun doelstellingen gekwantificeerd, enkele hebben dit niet gedaan. Redenen hiervoor verschillen van "we zijn nog maar net van start gegaan" en "eerst maar eens kijken hoe het gaat" tot aan "Daar zijn we mee opgehouden. De instroom is zo verschillend, het kwantificeren is nauwelijks realistisch". Één jongerenloket heeft een gekwantificeerde doelstelling met een bandbreedte geformuleerd.
- Één jongerenloket dat doelstellingen geformuleerd heeft gericht op de eigen uitstroom, formuleert een hogere uitstroom naar onderwijs (leerwerktrajecten meegerekend) dan Blink.

De jongerenloketten die doelstellingen hanteren in termen van de beoogde effecten (terugdringen van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten) geven aan ook gekeken te hebben naar de landelijke doelstellingen op dit terrein, zoals opgenomen in het Plan van Aanpak 2003-2007 van de Ministeries van OCW en SZW. Hierin gelden de volgende normen:

1. Jeugdwerkloosheid mag niet meer dan het dubbele bedragen van de totale werkloosheidscijfer en niet hoger zijn dan tien à vijftien procent.
2. Aantal voortijdig schoolverlaters in 2010 is 50 procent lager dan in 2002.
3. Langdurige werkloosheid bij jongeren moet voorkomen worden en in ieder geval moet de jongere binnen een half jaar een aanbod krijgen.

Conclusie

De resultaten van deze snelle verkenning overziende, tekent zich het beeld af van een grote mate van overeenstemming over het hoofddoel van een jongerenloket (startkwalificatie boven werk) en een grote variatie als het gaat om de manier waarop de doelstellingen worden uitgewerkt en genormeerd.

BIJLAGE 3

Verborgen jeugdwerkloosheid

In paragraaf B3.1 nemen we een rapportage op we van Alexander Calder hebben ontvangen. In paragraaf B3.2 voegen we daaraan een door ons opgestelde paragraaf toe met bevindingen (op basis van gegevens van Alexander Calder).

B3.1 Project verborgen jeugdwerkloosheid

Startbestand

Om te beginnen is er uit BRP een selectie gemaakt op basis van de postcodes van de betreffende wijken (zoals aangeleverd door Joop de Beer) en de geboortedata (liggend tussen **1-12-1984** en **1-12-1991**). Uit deze selectie is het volgende resultaat gekomen:

Wijk	Aantal personen
Groenewoud	831
Kruidenbuurt	558
Stokhasselt	724
Totaal	2113

Binnen deze groep zitten een aantal personen met een code 7 (geheim). Dit zijn er zeven in de wijk Groenewoud, elf in de Kruidenbuurt en twaalf in Stokhasselt. Na verwijdering van deze personen blijft het volgende resultaat over:

Wijk	Aantal personen
Groenewoud	824
Kruidenbuurt	547
Stokhasselt	712
Totaal	2083

Vervolg aanpak

Uit deze groep moeten de volgende groepen verwijderd worden:

- Personen die bekend zijn bij Sociale Zaken.
- Personen die naar school gaan of studeren.
- Personen waarvoor kinderbijslag wordt ontvangen vanwege school of invaliditeit.

- Personen die in detentie zitten of anders bekend zijn bij het veiligheidshuis.
- Personen die werken.

Om te beginnen is het bestand van Remy Kalalo gebruikt met daarin de personen die bekend zijn bij de Informatie Beheergroep te Groningen. Het bestand is actueel tot en met oktober. Hier kon de groep 'ho-inschrijving' uit verwijderd worden, dat zijn mensen die momenteel staan ingeschreven bij een hbo/universitaire instelling. Na deze filtering blijven er **1722** personen over. Daarnaast kan ook de groep 'geen-VSV' uit verwijderd worden, dat zijn de mensen die momenteel nog gewoon naar school gaan. Na deze filtering blijven er nog **668** personen over.

Probleem is dat in de groep 'VSV' ook personen zitten die nog wel naar school/hbo/universiteit gaan, maar geen studiefinanciering meer ontvangen. Dus in de groep van 668 die overblijven kunnen nog gegevens aanwezig zijn van personen die wel scholier/student zijn!

Als volgende stap is gekeken naar personen die bekend zijn bij Sociale Zaken. Van de 668 die over waren gebleven, vallen dan nog vijftig personen af. Er blijven dan **618** personen over.

Vanuit de SVB is door Robert Berkhout een bestand aangeleverd. Dit bestand gaat uit van kinderen die op 1 april nog geen achttien waren. Als dit bestand wordt vergeleken met de **618** personen die nog over zijn, dan zijn er 116 personen die kinderbijslag ontvangen. Na filtering blijven er dan **502** personen over.

Ten slotte is van Joop Moerkens (BOZ) een bestand ontvangen met daarin gegevens van de leerplichtadministratie en het veiligheidshuis. Joop heeft bij dit bestand een aantal opmerkingen geplaatst:

- De gegevens zeggen alleen of ze als jeugdverdachten zijn behandeld in het Veiligheidshuis in de periode 2001-2006. Over 2007 heeft Joop vooralsnog geen jeugddadegergegevens, en kan hij niet nagaan of ze in detentie zitten of niet (voor jeugdverdachten geldt dat er een heel scala van andere dingen bestaat om ze op het rechte pad te houden. Detentie is dan in wezen een eindstation en betekent meestal dat de eerdere aanpakken mislukt zijn. Zijn mensen onder de achttien jaar eenmaal in detentie geweest, dan recidiveert twee derde).
- Voor wat betreft de Ipa, deze is voor 2007-2008 nog niet helemaal gevuld. De ROC en de Rooi Pannen zitten er nog niet helemaal in. Om die reden zijn ook de gegevens van het schooljaar daarvoor bijgevoegd. Voor onze doelstelling is de huidige stand waarschijnlijk niet helemaal dekkend. Houd er rekening mee dat een aantal mensen die over 2007-2008 geen registratie hebben, deze wellicht nu wel kunnen hebben (= ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling)

Kortom: alleen mensen die volgens de leerplichtadministratie in 2007-2008 staan ingeschreven kunnen hier met zekerheid worden 'gefilterd'. In de groep van **502** vallen dan nog 14 personen af en blijven er **488** over.

Als gekeken wordt naar de leerplichtadministratie over het jaar 2006-2007, zitten er in deze groep van 488 nog 79 personen die toen wel ingeschreven stonden (deze kolom is ook bijgevoegd in het bestand). Binnen deze groep zullen naar alle waarschijnlijkheid ook nog mensen voorkomen die in 2007-2008 staan ingeschreven.

Helaas zijn tot op dit moment door het Inlichtingenbureau geen gegevens aangeleverd. Hierdoor valt niets te zeggen over de jongeren die werken. Deze gegevens zijn wel handmatig per BSN via Suwinet Inkijk te controleren.

B3.2 Analyse huisbezoeken

Het project Verborgene Jeugdwerkloosheid heeft als doel jongeren tussen de 15 en 23 jaar die geen werk hebben of niet naar school gaan door te verwijzen naar een instelling die ze passende begeleiding kan geven bij het vinden van werk of onderwijsplaats. Om deze groep te bereiken worden er huisbezoeken gehouden door Calder.

In 2008 zijn 409 huisbezoeken door Calder afgelegd. De lijst van 409 jongeren is samengesteld op basis van verschillende bestanden, zoals van de IB-groep, registratie van inschrijvingen bij onderwijsinstellingen en Sociale Zaken van de gemeente Tilburg. Ten slotte is de lijst gecontroleerd met Suwinet. Het resultaat van de huisbezoeken is te zien in tabel B3.1.

Tabel B3.1 Resultaat huisbezoeken 2008

Beschrijving resultaat huisbezoeken	Aantal jongeren
Doorstroom naar vervolg traject (o.a. Blink)	24
Doorstroom naar onderwijs	29
Diagnose succesvol afgerond	238
Doorstroom naar vrijwilligerswerk	1
Totaal aantal jongeren succesvol in kaart gebracht	292
Aantal jongeren niet bereikt bij huisbezoeken	117
Totaal aantal afgelegde huisbezoeken	409

Bron: 'Kwantitatieve kwartaalrapportage 2008 project Verborgene Jeugdwerkloosheid', bewerkt door Regioplan

Van de 409 jongeren die op de lijst staan voor een huisbezoek is van 292 jongeren in kaart gebracht wat zij doen of willen gaan doen. Een groep van 117 jongeren is niet bereikt. Dit komt doordat sommige jongeren zijn verhuisd, er op één of andere manier geen contact mogelijk is, jongeren toch al werken of elders in een traject zitten.

Van deze 292 jongeren die wel zijn bereikt, is van 238 jongeren middels een gesprek vastgesteld dat zij niet willen of kunnen doorstromen naar een vervolgtraject. Dit zijn jongeren die bijvoorbeeld vanwege een handicap niet in staat zijn om onderwijs te volgen of te gaan werken. Ook zijn het jongeren die door eigen toedoen niet doorstromen naar onderwijs of werk. Dit zijn bijvoorbeeld (alleenstaande) moeders die ervoor kiezen om hun kind(eren) op te voeden.

De doorstroom naar een vervolgtraject wil zeggen dat 24 jongeren doorstromen naar een vervolgtraject van Blink of van de Twern. Verder zijn er 29 jongeren die naar onderwijs zijn doorgestroomd en is er 1 persoon doorgestroomd naar vrijwilligerswerk. Jongeren uit de deze laatste twee categorieën zijn doorgestroomd zonder hulp van Calder of Blink.